

Slovenska Krajina

V Belje. Predzadnjo soboto in nedeljo so odhajali naši delavci tudi na drž. veleposestvo Belje. Letos jih je odšlo okrog 1500. Pri odhodu je bilo precej razburjenja. Letos so naši palerje težko dobili delavce, ker je pač v Nemčiji in Franciji plača veliko boljše in je v vseh ozirih za delavce boljše preskrbljeno. Tako so naši palerje bili prisiljeni, da so najeli tudi nekaj slabših delavcev in pri pregledu v Soboti je te delavce zbirnik zavrnil. To so vsi obsojani, ko so pa tudi prejšnja leta večkrat hodili še slabši delavci. Palerje že vedo, kako delavce lahko vzamejo, da bodo z njimi opravili vsa poljska dela. Siromašni starši so imeli stroške in sedaj so ostali otroci doma. So protestirali in vpili med drugim: Živio Hitler, vi ste komunisti in ne delavci, in bati se je bilo celo dejanskega spopada. Kaj takega se naj več z našim siromašnim delavstvom ne dogaja! Paler je itak vsakega preje videl in ga naj ne bi vzel, če je bil preslab. — Ob tej priliki naj tudi omenimo, da bi bil že skrajni čas, da se za te naše delavce nekdo pobriga. K tem našim delavcem bi morali pripeljati kakega inozemca in mu pokazati vso mizerijo glede stanovanja, hrane in drugih razmer! Je to v sramoto državi. Če ima letno nad 20 milijonov dobička pri tem veleposestvu, bi lahko žrtvovala nekaj milijonov, da bi se postavila človeku primerna stanovanja in bi se jim tudi plača zvišala. In bi ostali naši dobri delavci doma ter ne bi šli v tujino. V Nemčiji ima delavec vsaj nedeljo prosto, v Belju pa je vseeno, naj bo petek ali svetek. Za vse druge delavce je boljše preskrbljeno kot za poljske. Pri veleposestvu v Belju je tudi nekaj Slovencev upravnikov in človek bi mislil, da se bodo ti najbolj zavzeli za naše delavce, pa je na žalost prav obratno. Lansko leto sem ožigosal, da so morali delavci delati celo taktat, ko sem bil pri njih in se niso mogli udeležiti nedeljske službe, in to kljub vsem prošnjam. In naši Slovenci so se pokazali kot podrepaniki. Da bi moral takoj zapustiti brezplačno stanovanje in grozilo se mi je celo s sodiščem. Če stopiš mački na rep, res zavili, pa tu ne bi smeli, še pomagati bi morali, da bi se razmere zboljšale. Na te razmere opo-

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

zarjamo Zvezo poljedelskih delavcev v Soboti in naše poslance, oziroma ministra.

Našim delavcem v Nemčiji naznanjamo, da že lahko pošiljajo denar domov, in sicer ne samo deset mark, temveč tudi kirinške marke.

Pritožbe. Dosti delavcev iz Nemčije se nam je že pritožilo. Obsojati moramo to, da naši siromašni delavci sami drug drugega izjemajo. Tako zvani palerje delajo veliko krivic delavstvu. Pri hrani jih goljufajo, denar jim utrujejo itd. Take primere je treba ostro kaznovati. Pritožiti se bo treba na delavsko centralo v Nemčiji, da naj takoj odvzamejo takim palerstvo ali jih pa naj celo pošljejo domov, da si bodo bolj zapomnili, kdaj so naše delavstvo izrabljali. Na nekaterih marofih se je že tako zgodilo. Na vsak način pa taki ljudje drugo leto več ne bodo smeli iti v Nemčijo. Delavci, ne trpite takih krivic, razložite že tam delodajalcem, ki niso nič krivi, kako palerje postopajo z vami. V Soboti vam je na razpolago tudi borza dela.

Kdo je kriv? Čitali smo v časopisih, da se prodaja goveje meso po 8 in 10 din. Splošno je znano, da se kupuje pri nas v Slovenski krajini živina najceneje, pa v Soboti stane najslabše goveje meso 12 din 1 kg. Baje prodaja nekdo iz Sobote tudi v Mariboru meso po 10 din, dočim ga v Soboti po taki ceni ne more dati, to pa menda zato, ker mu v Soboti nihče ne konkurira. Ču-

dimo se, da je pri nas vse mogoče in ni nikogar, ki bi stopil na prste tem ljudem.

Ali je res? Raznesel se je glas, da so neko damo iz Sobote v Zagrebu prijeli in ji odvzeli deset milijonov dinarjev, ki jih je mislila odnesti iz države. Denar je imela zašit v velikem lepem plašču. Denar je mislila vtihotapiti najprej v Francijo in od tam v Palestino. Če je res, bi se že moral ta denar dati v kake dobre namene v Prekmurju, ker je to denar prekmurskega ljudstva.

Srednja Bistrica. Naš vrli širitelj Vagner Stefan ni več v občinski službi. Tako smo že bili nanj navajeni, da nam je res vsem žal, da ga ni več v naše domove.

Naši rajni

Sv. Jakob v Slov. goricah. Dne 6. maja smo položili k zadnjemu počitku, v starosti 64 let, Leopolda Plateisa, dolgoletnega naročnika »Slovenskega gospodarja«. Rajni je bolehal na neizprosni morilki jetiki. Na njegovi poslednji poti ga je spremljalo veliko ljudi. Ob grobu se je poslovil od rajnega g. župnik s prisrčnimi besedami. Žalujejo ženi in hčerkama naše sožalje, pokojnemu pa večni mir in pokoj!

Koliko ljudi je na vsem svetu?

Francoski osrednji statistični urad je na podlagi zadnjega ljudskega štetja posameznih dežel ugotovil, da na vsem svetu živi 2116 milijonov ljudi. Največ prebivalstva ima Azija, kjer prebiva 1182 milijonov ljudi. Takoj za Azijo pa pride Evropa, ki ima 526 milijonov prebivalcev. Za njo prihaja Amerika, ki ima 261 milijonov, Afrika 156 milijonov in Avstralija 11 milijonov prebivalcev. Veliki britanski imperij ima vsega skupaj 510 milijonov ljudi, torej nekoliko eno četrtno vsega prebivalstva naše zemlje. Na Kitajskem pa živi 437 milijonov ljudi, ki pa so seveda naseljeni na enotnem ozemlju ter je torej Kitajska največja država na svetu in

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz preteklih in sedanjih dob

Po slovesu od vojakov se Rupnik ni vrnil v Ljubljano, kjer je posedal pred in med vojno svoj fotografski atelje. Ne! Ostal je v obmejnem Mariboru. Imeti je hotel pri roki stike z Avstrijo in Madžarsko, da bi nabavljal z lahkoto vse, kar rabi šolan ponarejevalec.

S Francem Rupnikom se je seznanil Jurij Potočnik v Mariboru. Že od prvega srečanja naprej sta ostala tovariša, katera je družila skupnost poklica in nikoli pa ne — prijateljstvo!

Ako se je povzdignil Potočnik po mnenju naroda do mojstrstva v potvarjanju denarja, se je priučil sigurno te spretnosti od Rupnika, kateri se je vežbal v egiptovski šoli.

Kako razmerje je vladalo med Potočnikom in Rupnikom ter kaj vse sta zagrešila na škodo državne blagajne, da sta si utešila neiztrebljivo vkoreninjeno ponarejevalno strast, o tem bodo pripovedovala naslednja poglavja.

19

VI. poglavje Prvi stiki

Omenjeno je že bilo, da je bil Jurij Potočnik leta 1924 lastnik ponarejevalnice na Dravskem polju. Nekega dne mu je zmanjkalo kemikalij. Pripeljal se je po potrebne tekočine v Maribor k fotografu na Kralja Petra trgu. Jurij je imenoval pri fotografu imena takih kemičnih sestavin, na katere je postal pozoren majhen ter čokat možic, ki je bil istotam.

Slučajen nakup izrednih kemikalij, katerih Potočnik tokrat niti dobil ni v Mariboru, je prvič spravil v stik mojstrska ponarejevalca: Potočnika in Rupnika.

Skupno sta zapustila fotografa. Rupnik je vprašal Jurija, za kaj rabi redke ter izbrane tekočine. Vprašani je povedal po pravici, da je že presedel 15 let v ječi in se tudi sedaj ukvarja s ponarejanjem bankovcev.

Možakarja sta se porazgovorila marsikaj. Končno je zaupal Jurij svežemu znancu svoj naslov in se je odpeljal domov.

Po preteku enega tedna je bil Rupnik v razgovoru s Potočnikom na Dravskem polju. Ob tej priliki mu je Jurij čisto sigurno povedal in pokazal na ploščah, kaj da zna in katerih bankovcev se name-

SEJMARJI! Za birme in božja pota do-
bite za posebno nizko ceno naše molit-
venike, rožne vence in druge predmete.
Zglasite se v prodajalni Tiskarne sv. Ci-
rila v Mariboru ali Ptuj!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V sredo, 11. maja, je umrla Terezija Čagran iz Ženika v 91. letu starosti. Njena smrt je bila lahka, kakor da bi zaspala. Sicer pa je v svojem življenju izredno veliko trpela. Čez 30 let je imela hudo neozdravljivo rano na nogi, sedem zadnjih let je bila slepa, a od božiča 1936 od kapl delno ohranila. V tej veliki telesni onemoglosti je bila čudovito vda-
na v božjo voljo. Oskrbjevala jo je hčerka Lucija; podpirala sta jo sin Matjaž iz Amerike in hčerka Ana iz Maribora, tajnica ženske zveze. Vsi trije so naročniki »Slovenskega gospodarja«. Njim in njihovim družinam naše sožalje — rajnici pa večni mir in pokoj!

Zagojčji pri Meškanjcih. V nedeljo, 8. maja, smo spremili k zadnjemu počitku Franca Zemljariča, naddavkarja v pokoju. Bil je ljubezniv in velik dobrotnik ljudem ter je rad vsakemu pomagal. Kot dobrotnemu članu gasilske čete Zagojčji mu je tudi ista izkazala svojo hvalečnost. Četa mu je dala častno stražo in ga spremila na zadnji poti. Gasilci so tudi prenesli pokojnikovo truplo na pokopališče k Sv. Marjeti. Rajni Zemljarič je služboval večinoma na jugu države, največ v Bosni. Po upokojitvi se je preselil v rojstni

kraj k svojim sorodnikom. Po kratki bolezni ga je Bog poklical k Sebi po zasluženem plačilo. V miru počivaj, dragi ujec, Bog ti bodi dober plačnik — sorodnikom pa izrekamo naše sožalje!

Sv. Rupert nad Laškimi. Po dolgi zimi je prišla k nam cvetoča pomlad, a v lepem maju pri nas smrt kar naprej kosi. Dne 7. maja je umrla 21 letna Marijina družbenica Anica Gradič. Neusmiljena jetika jo je pokosila v cvetu njene mladosti. Vzgladno je preživela svojo življenjsko pomlad, lepo se pripravljala za smrt, ko je spoznala, da za njeno bolezen ni več zdravila. Tovarišice-družbenice so jo dne 9. maja v častnem spremstvu spremile na njeni zadnji poti, družbeni voditelj je ob odprtem grobu stavil vsem družbenkam zgled o življenju in smrti. Dobra Anica, počivaj v miru in prosti pri Bogu za potrte domače in za vse družbenice! — Dne 6. maja pa smo položili k zadnjemu zemeljskemu počitku mlado zakonsko ženo Franciško Pušnik iz Vel. Grahovš. V celjsko bolnišnico je uboga, mlada trpinka in mučenica, šla iskat zdravja, pa so nam jo mrtvo vrnil v domači grob. Bog ji daj večni mir — žalujemo pa naše sožalje!

Svetina nad Celjem. Dva vrla moža in skrbna gospodarja sta nenadoma preminula na Svetini: posestnik Lapornik Franc in Matija Lešek, oba gospodarja v prijaznih Pušencih. Vsak ležek njiju je izpolnil 66. leto; Lešek Matija je še Laporniku skopal grob, čez en teden pa je moral sam leči v grob. Dobrima gospodarjema in vrlima krščanskima možema naj sveti večna luč — žalujemo pa naše sožalje!

macije, petje, igra »Naočniki«. Vabimo posebno matere in žene. Začetek bo točen!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Društvo »Zarja« priredi v nedeljo, 22. maja, po večernicah v Narodnem domu materinski dan s krasnim sporedom, na katerega vabimo prav vse farane in bližnje okoličane. Naša dolžnost je, da počastimo krščanske matere z obilnim obiskom in jim tako pokažemo svojo ljubezen in zahvalo. V mesecu torej, v katerem častimo nebeško Mater, ne pozabimo tudi svojih zemeljskih mater, ki so vredne našega spomina. Na avdijence!

Dne 6. junija (binkoštni ponedeljek) bo velika loterija Katol. prosvetnega društva »Zarja« v Sv. Lenartu v Slov. goricah. Nad tri sto dobitkov! Preskrbite si srečke!

Sv. Rupert v Slovenskih goricah. Dekliški krožek z Marijinim vrtcem priredi v nedeljo, dne 22. maja, po večernicah v društvenem domu materinski dan s sledečimi točkami: govor, deklaracija, petje, simbolične vaje članic ter dve igrici iz starorimskih časov. Vabljeni ste vse mamice od blizu in daleč, kakor tudi vsi prijatelji in prijateljice poštenega razvedrila.

Vurberg. Že precej časa smo molčali. No, pa saj tudi nič novega in razveseljivega ni bilo za poročati. Življenje teče vedno po starem tiru naprej. Pa čeno je: »prezov« imamo vedno premalo, si tudi ne moremo bogve kakih senzacij ustvarjati. Le ena velika želja, ako Bog da, se nam bo letos izpolnila: preureditev društvene dvorane in odra. Z delom smo že pričeli. Dobrodušni in zavedni ljudje pomagajo veliko zastonj, vendar so stvari, ki se le morajo plačati in ob zaključku bo prav lep račun vseh stroškov. Zato moramo iskati gmočnih virov! Tako je društvo naštudiralo vsem znano in najbolj domačo zgodovinsko igro »Črni križ« pri Hrastovcu, v kateri nastopajo osebe iz prošlosti Vurberga in osebe, katerih potomci še danes živijo med nami. Predstava te zanimive igre bo na prostem za cerkvi-
jo, kar bo zopet nekaj novega za naš mali kraj. Nastopilo bo nad 30 ljudi. Čisti dobiček te igre je namenjen za kritje stroškov za prenovljeno dvorano. Zato ste vabljeni vsi Vurberžani, da doprinese vsak vsaj mal dar za dom naše prosvete,

Društvene vesti

Slomšekovo fantovsko okrožje v Mariboru vabi vse prijatelje katoliške mladine, predvsem očete in matere, na mladinski praznik, ki bo na kvartno nedeljo, 12. junija, v Kamnici pri Mariboru. Ob 10 pred cerkvijo pridiga g. ravnatelj Hra-
stelja in sv. maša, katero daruje g. stolni župnik msgr. Mihael Umek. Ob 15.30 na telovadlišču pri drevesnici g. Dolinška velik telovadni nastop.

Selnica ob Dravi. »Pilat« — sodnik našega Gos-
podarja se imenuje igra, ki jo vprizori Prosvetno

društvo v soboto, 21. maja, in v nedeljo, 22. maja, ob osmih zvečer na prostem med župno cerkvijo in šolo. V pretresljivih prizorih gleda človek v tej igri usodo Pilata, krivičnega sodnika, večnega popotnika. Vso bližnjo in daljno okolico vabimo na to svojevrstno prireditev. V primeru dežja se igra preloži na 25. in 26. maja (Vnebohod).

Heče. Prosvetno društvo vabi na proslavo ma-
terinskega dne, ki bo v nedeljo, 22. maja, ob 15 in ob 19.30 v Slomškovih dvorani. Spored: dekla-

rava lotiti. Če bi ne bil Jurij koj skraja tolikanj za-
upljiv, bi tudi previdni Rupnik ne bil vzel Potočnika po prvem obisku enostavno na svoje stanovanje v Maribor.

Potočnik si je smel ogledati pri Rupniku njegove posnetke na ploščah. Videl je tisočdinarske, deset-
in petdesetdolarske ter pet- in stolirske bankovce fotografirane. Rupnik je imel za vsako ploščo toliko posnetkov, kolikor je bilo na bankovcu barv.

Mojster iz egiptovske šole je razkazoval, kako ne sme ponarejevalec bankovca enostavno fotogra-
firati. Treba je na eni plošči zakriti vse druge barve tako, da ostane n. pr. samo rumena. Na drugi plošči se zakrije rumena in vse druge razen modre. Ko so že vse barve na ploščah, je treba obiti s papirjem plošče vseh barv. Kakor hitro so na papirju vse barve druga za drugo, je bankovec ponarejen. Kako pa v-
gleda v resnici na ta način ustvarjena potvorba, je odvisno od oči, od roke, temeljitega znanja in muke-
polne ter dolgoletne prakse mojstra.

Rupnik je posedal za vsak omenjeni bankovec toliko plošč, kolikor jih je potreboval za potvarjanje na opisan način. Poleg zaloge plošč je videl Jurij vse mogoče kamne za litografijo (kamnotisk), cin-
kaste plošče in bogznaj koliko barv.

Po natančnem razkazovanju ponarejevalnega imetja je vprašal Rupnik Jurija, če bi ne znal za kako stanovanje zanj kje na deželi.

Že poprej je bilo naglašeno dejstvo, da je bil Rupnik skrajno previden. Zavedal se je, da je nje-
govo mestno stanovanje preobloženo s ponarejevalnim materijalom. Kako nepoklicano oko bi se lahko zasadilo v te zaloge in mojster bi moral pod ključ ter na odgovor.

Že starejši lisjak Rupnik je moral znati iz izkuš-
nje, da spada ponarejevalska delavnica kam ven v kak prav skrit podeželski kot, v katerem ima človek mir pred nezaželenimi obiski in ga tudi policija nima pod nadzorstvom.

Dokler je bil Rupnik na delu s polno paro kot ponarejevalec, je imel vedno dve stanovanji: enega v mariborskem mestu, drugega na kmetih. Z mestnim in prav za prav praznim stanom je brisal policajem oči; resnično je prebival in delal zdaj tu in zdaj tam pri kakem dobrem kmečkem prijatelju. V Mariboru je bil prijavljen na policiji in se je pokazal v mestu od časa do časa na ulici, da so ga videli zastopniki javne varnosti in bili mnjenja, da prebiva v mestu.

(Dalje prihodnjič)

Kitajci največji narod sveta. V Združenih državah Severne Amerike živi 144 milijonov ljudi.

Vrtalce za 400 dni
V Tokiu na Japon-
skem imajo poseben ce-
sarski zavod, ki se peča
samo z gojitvijo in pro-
učevanjem cvetlic. Tu
se lahko ponašajo s stal-
nimi novimi pridobitva-
mi. Najvažnejša pridob-
itev je nemara ta, da
je tamkajšnjim gojite-
ljem uspelo zelo podalj-
šati dobo cvetenja. To
so dosegli s posebno gno-
jivijo in z obsevanjem.
Kakor poročajo iz Toki-
ja, je uspelo med drugim
pripraviti vrtnice do te-
ga, da cvetejo nepresta-
no 400 dni. Stroški za
ta eksperiment pa so
znašali nad 30.000 je-
nov.

SEJMARJI! Za birme in božja pota do-
bite za posebno nizko ceno naše molit-
venike, rožne vence in druge predmete.
Zglasite se v prodajalni Tiskarne sv. Ci-
rila v Mariboru ali Ptuj!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V sredo, 11. maja, je umrla Terezija Čagran iz Zenika v 91. letu starosti. Njena smrt je bila lahka, kakor da bi zaspala. Sicer pa je v svojem življenju izredno veliko trpela. Čez 30 let je imela hudo neozdravljivo rano na nogi, sedem zadnjih let je bila slepa, a od božiča 1936 od kapl delno ohranila. V tej veliki telesni onemoglosti je bila čudovito vdana v božjo voljo. Oskrbjevala jo je hčerka Lucija; podpirala sta jo sin Matjaž iz Amerike in hčerka Ana iz Maribora, tajnica ženske zveze. Vsi trije so naročniki »Slovenskega gospodarja«. Njim in njihovim družinam naše sožalje — rajnici pa večni mir in pokoj!

Zagojčji pri Meškanjcih. V nedeljo, 8. maja, smo spremili k zadnjemu počitku Franca Zemljariča, naddavkarja v pokoju. Bil je ljubezniv in velik dobrotnik ljudem ter je rad vsakemu pomagal. Kot dobrotnemu članu gasilske čete Zagojčji mu je tudi ista izkazala svojo hvalečnost. Četa mu je dala častno stražo in ga spremila na zadnji poti. Gasilci so tudi prenesli pokojnikovo truplo na pokopališče k Sv. Marjeti. Rajni Zemljarič je služboval večinoma na jugu države, največ v Bosni. Po upokojitvi se je preselil v rojstni

kraj k svojim sorodnikom. Po kratki bolezni ga je Bog poklical k Sebi po zasluženem plačilo. V miru počivaj, dragi ujec, Bog ti bodi dober plačnik — sorodnikom pa izrekamo naše sožalje!

Sv. Rupert nad Laškimi. Po dolgi zimi je prišla k nam cvetoča pomlad, a v lepem maju pri nas smrt kar naprej kosi. Dne 7. maja je umrla 21 letna Marijina družbenica Anica Gradič. Neusmiljena jetika jo je pokosila v cvetu njene mladosti. Vzgladno je preživela svojo življenjsko pomlad, lepo se pripravljala za smrt, ko je spoznala, da za njeno bolezen ni več zdravila. Tovarišice-družbenice so jo dne 9. maja v častnem spremstvu spremile na njeni zadnji poti, družbeni voditelj je ob odprtem grobu stavil vsem družbenkam zgled o življenju in smrti. Dobra Anica, počivaj v miru in prosti pri Bogu za potrte domače in za vse družbenice! — Dne 6. maja pa smo položili k zadnjemu zemeljskemu počitku mlado zakonsko ženo Franciško Pušnik iz Vel. Grahovš. V celjsko bolnišnico je uboga, mлада trpinka in mučenica, šla iskat zdravja, pa so nam jo mrtvo vrnil v domači grob. Bog ji daj večni mir — žalujemo pa naše sožalje!

Svetina nad Celjem. Dva vrla moža in skrbna gospodarja sta nenadoma preminula na Svetini: posestnik Lapornik Franc in Matija Lešek, oba gospodarja v prijaznih Pušencih. Vsak ležek njiju je izpolnil 66. leto; Lešek Matija je še Laporniku skopal grob, čez en teden pa je moral sam leči v grob. Dobrima gospodarjema in vrlima krščanskima možema naj sveti večna luč — žalujemo pa naše sožalje!

macije, petje, igra »Naočniki«. Vabimo posebno matere in žene. Začetek bo točen!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Društvo »Zarja« priredi v nedeljo, 22. maja, po večernicah v Narodnem domu materinski dan s krasnim sporedom, na katerega vabimo prav vse farane in bližnje okoličane. Naša dolžnost je, da počastimo krščanske matere z obilnim obiskom in jim tako pokažemo svojo ljubezen in zahvalo. V mesecu torej, v katerem častimo nebeško Mater, ne pozabimo tudi svojih zemeljskih mater, ki so vredne našega spomina. Na avdijence!

Dne 6. junija (binkoštni ponedeljek) bo velika loterija Katol. prosvetnega društva »Zarja« v Sv. Lenartu v Slov. goricah. Nad tri sto dobitkov! Preskrbite si srečke!

Sv. Rupert v Slovenskih goricah. Dekliški krožek z Marijinim vrtcem priredi v nedeljo, dne 22. maja, po večernicah v društvenem domu materinski dan s sledečimi točkami: govor, deklaracija, petje, simbolične vaje članic ter dve igrici iz starorimskih časov. Vabljeni ste vse mamice od blizu in daleč, kakor tudi vsi prijatelji in prijateljice poštenega razvedrila.

Vurberg. Že precej časa smo molčali. No, pa saj tudi nič novega in razveseljivega ni bilo za poročati. Življenje teče vedno po starem tiru naprej. Pa čeno je: »prezov« imamo vedno premalo, si tudi ne moremo bogve kakih senzacij ustvarjati. Le ena velika želja, ako Bog da, se nam bo letos izpolnila: preureditev društvene dvorane in odra. Z delom smo že pričeli. Dobrodušni in zavedni ljudje pomagajo veliko zastonj, vendar so stvari, ki se le morajo plačati in ob zaključku bo prav lep račun vseh stroškov. Zato moramo iskati gmočnih virov! Tako je društvo naštudiralo vsem znano in najbolj domačo zgodovinsko igro »Črni križ« pri Hrastovcu, v kateri nastopajo osebe iz prošlosti Vurberga in osebe, katerih potomci še danes živijo med nami. Predstava te zanimive igre bo na prostem za cerkvi-jo, kar bo zopet nekaj novega za naš mali kraj. Nastopilo bo nad 30 ljudi. Čisti dobiček te igre je namenjen za kritje stroškov za prenovljeno dvorano. Zato ste vabljeni vsi Vurberžani, da doprinese vsak vsaj mal dar za dom naše prosvete,

Društvene vesti

Slomšekovo fantovsko okrožje v Mariboru vabi vse prijatelje katoliške mladine, predvsem očete in matere, na mladinski praznik, ki bo na kvartno nedeljo, 12. junija, v Kamnici pri Mariboru. Ob 10 pred cerkvijo pridiga g. ravnatelj Hra-
stelja in sv. maša, katero daruje g. stolni župnik msgr. Mihael Umek. Ob 13.30 na telovadlišču pri drevesnici g. Dolinška velik telovadni nastop.

Selnica ob Dravi. »Pilat — sodnik našega Gos-
podarja« se imenuje igra, ki jo vprizori Prosvetno

društvo v soboto, 21. maja, in v nedeljo, 22. maja, ob osmih zvečer na prostem med župno cerkvijo in šolo. V pretresljivih prizorih gleda človek v tej igri usodo Pilata, krivičnega sodnika, večnega popotnika. Vso bližnjo in daljno okolico vabimo na to svojevrstno prireditev. V primeru dežja se igra preloži na 25. in 26. maja (Vnebohod).

Heče. Prosvetno društvo vabi na proslavo ma-
terinskega dne, ki bo v nedeljo, 22. maja, ob 15 in ob 19.30 v Slomškovih dvorani. Spored: dekla-

rava lotiti. Če bi ne bil Jurij koj skraja tolikanj za-
upljiv, bi tudi previdni Rupnik ne bil vzel Potočnika
po prvem obisku enostavno na svoje stanovanje v
Maribor.

Potočnik si je smel ogledati pri Rupniku njegove
posnetke na ploščah. Videl je tisočdinarske, deset-
in petdesetdolarske ter pet- in stolirske bankovce
fotografirane. Rupnik je imel za vsako ploščo toliko
posnetkov, kolikor je bilo na bankovcu barv.

Mojster iz egiptovske šole je razkazoval, kako
ne sme ponarejevalec bankovca enostavno fotogra-
firati. Treba je na eni plošči zakriti vse druge barve
tako, da ostane n. pr. samo rumena. Na drugi plošči
se zakrije rumena in vse druge razen modre. Ko so
že vse barve na ploščah, je treba obiti s papirjem
plošče vseh barv. Kakor hitro so na papirju vse barve
druga za drugo, je bankovec ponarejen. Kako pa
zgleda v resnici na ta način ustvarjena potvorba, je
odvisno od oči, od roke, temeljitega znanja in muke-
polne ter dolgoletne prakse mojstra.

Rupnik je posedal za vsak omenjeni bankovec
toliko plošč, kolikor jih je potreboval za potvarjanje
na opisan način. Poleg zaloge plošč je videl Jurij
vse mogoče kamne za litografijo (kamnotisk), cin-
kaste plošče in bogznaj koliko barv.

Po natančnem razkazovanju ponarejevalnega
imetja je vprašal Rupnik Jurija, če bi ne znal za
kako stanovanje je zanj kje na deželi.

Že poprej je bilo naglašeno dejstvo, da je bil
Rupnik skrajno previden. Zavedal se je, da je nje-
govo mestno stanovanje preobloženo s ponarejeval-
nim materialom. Kako nepoklicano oko bi se lahko
zasadilo v te zaloge in mojster bi moral pod ključ
ter na odgovor.

Že starejši lisjak Rupnik je moral znati iz izkuš-
nje, da spada ponarejevalska delavnica kam ven v
kak prav skrit podeželski kot, v katerem ima človek
mir pred nezaželenimi obiski in ga tudi policija
nima pod nadzorstvom.

Dokler je bil Rupnik na delu s polno paro kot
ponarejevalec, je imel vedno dve stanovanji: enega
v mariborskem mestu, drugega na kmetih. Z mestnim
in prav za prav praznim stanom je brisal policajem
oči; resnično je prebival in delal zdaj tu in zdaj tam
pri kakem dobrem kmečkem prijatelju. V Mariboru
je bil prijavljen na policiji in se je pokazal v mestu
od časa do časa na ulici, da so ga videli zastopniki
javne varnosti in bili mnjenja, da prebiva v mestu.

(Dalje prihodnjič)

Kitajci največji narod
sveta. V Združenih dr-
žavah Severne Amerike
živi 144 milijonov ljudi.

Vrtalce za 400 dni
V Tokiu na Japon-
skem imajo poseben ce-
sarski zavod, ki se peča
samo z gojitvijo in pro-
učevanjem cvetlic. Tu
se lahko ponašajo s stal-
nimi novimi pridobitva-
mi. Najvažnejša pridob-
itev je nemara ta, da
je tamkajšnjim gojite-
ljem uspelo zelo podalj-
šati dobo cvetenja. To
so dosegli s posebno gno-
jivijo in z obsevanjem.
Kakor poročajo iz Toki-
ja, je uspelo med drugim
pripraviti vrtnice do te-
ga, da cvetejo nepresta-
no 400 dni. Stroški za
ta eksperiment pa so
znašali nad 30.000 je-
nov.

ki bo vsem v veselje in ponos le today, če bo lep. Prav toplo pa ste vabljeni tudi prijatelji iz drugih krajev, zlasti sosedje, da posejite to lepo prireditve. Zanimanje je veliko. Zato bosta dve predstavi. Prva na Križevu, druga v nedeljo po Križevem. V primeru neprilicnega vremena se preloži.

Ormož. Za mladinski prosvetni tabor, ki se vrši na binkoštni ponedeljek v Ormožu, se mladina velikonedeljske dekanije vneto pripravlja. Od 8 do 8.45 se zbiramo pri Katoliškem domu, na kar odkorakamo na cerkveni prostor, kjer se izvrši blagoslovitev novega prapora Kat. prosvetnega društva v Ormožu. Po blagoslovitvi bo sv. maša s cerkvenim govorom. Med sv. mašo bo ljudsko petje. Po sv. maši bo prosvetno zborovanje. Govorili bodo naši prosvetni organizatorji. Popoldne bo v parku gospe grofice Wurmbrandt-Gjorgjevič javen telovadni nastop ormoškega fantovskega okrožja in dekliških odsekov. Vse prijatelje naše mladine iskreno vabimo na to prireditve, ki bo ponosna manifestacija naše katoliške prosvete. Na svidenje na binkoštni ponedeljek v lepi Prikljici!

Mladinski tabor v Veržetu. Ljutomersko fantovsko okrožje, dekliško in prosvetno okrožje priredijo v nedeljo, 22. maja, v Veržetu velik mladinski tabor. Popoldne sprejem gostov, nato sprevoz po Veržetu na dvorišče salezijanskega zavoda v Veržetu, kjer bo na prostem sv. maša z ljudskim petjem. Ob 14. večernice, po večernicah procesija s kipom Marije Pomočnice. Po procesiji javni telovadni nastop na dvorišču salezijanskega zavoda. Nastopijo člani, članice, gojenke, mladci in nižji naraščaj. Ta dan bo obenem proslavili salezijanski zavod praznik Marije Pomočnice. Prijazno vabimo prijatelje naših katoliških organizacij iz vse Prikljice, sosednega Prekmurja, kakor tudi od daljnjih krajev, da pohitimo ta dan v Veržet, da bomo proslavili praznik Marije Pomočnice, obenem pa dali mladini svoje priznanje za njeno delo in pobude za novo delo!

Velika Nedelja. Igro »Dva para se ženita« ponovi igralska družina v nedeljo, 22. maja, ob 15.30 v križiški dvorani. Pridite!

Vrnsko. Prosvetno društvo bo vprizorilo v soboto, 21. maja, ob 20 ter v nedeljo, 22. maja, in na Vnebohod, 26. maja, ob 15, v dvorani pri »Slovanu« pretresljivo igro iz naših dni »Podrti križ«. Igra zelo nazorno kaže, kam privede mladega človeka slaba družba in moderna vzgoja. Ker je igra velikega vzgojnega pomena, in da se omogoči udeležba tudi sosednim župnijam, jo bomo igrali trikrat. Prosimo vas, da pridete od blizu in daleč!

12. junija okrožni tabor v Braslovčah. Ob 9 bo sprevoz od križišča banovinskih cest v Parizljah k cerkvi, kjer bo blagoslov nove društvene zastave in sv. maša z ljudskim petjem. Sv. opravilo bo imel vsenč. prof. dr. Lukman, predsednik PZ v Ljubljani. Na zborovanju bosta govorila g. dr. Josip Holnjec, predsednik PZ v Mariboru, in g. prof. Bitenc, predsednik podzveze v Celju. Popoldne bo pa velik telovadni nastop vseh odsekov in krožkov savinjskega okrožja. Med nastopom govor g. Hanželca, duhovnega vodje podzveze. Bratje, sestre, 12. junij bo naš velik praznik! Bog živi!

**Vsi, ki potujete,
ne pozabite na
novi vozní red!**

Velja od 15. maja 1938
Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:
TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.

St. Janž na Vinski gori. V okviru Krajevne KZ so si fantje in dekleta že lani ustanovili svoje odseke. Da pa bomo pridenili v svoje vrste več mladine in ji dopovedali, kako važna je Kmečka zveza za nas vse, bomo priredili na Vnebohod, 26. maja, ob priliki blagoslovitve njenega prapora veliko mladinsko proslavo. Ob 10 bo sv. maša s pridigo, nato na prostem blagoslovitev prapora. Nato petje kmečke himne. Po himni bo veliko mladinsko kmečko zborovanje, na katerem bo govoril načelnik mladinske KZ Puš iz Ljubljane in drugi. Po večernicah vprizori fantovski odsek igrasno igro. Prijatelji mladine so vljudo vabljeni, da v obilnem številu prisostvujejo tej veliki mladinski proslavi.

Dramlje. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 22. maja, ob 15 na novem modernem urejenem odru ljudsko veseloligo v treh dejanjih »Micka, premiali si!« Vabljeni!

Vojnik. Kmečki tabor. Kmečka zveza pripravlja za Vnebohod, 26. maja, veliko kmečko slavlje. Ob pol devetih bo zbiranje udeležencev (konjenikov, kolesarjev, narodnih noš, okrašenih voz iz domače fare in od drugod) izven trga na Taboru, nato bo sprevoz k službi božji v farni cerkvi. Po cerkvenem opravilu bo pri cerkvi kmečko zborovanje, na katerem bodo govorili gg.: Brodar, načelnik Kmečke zveze iz Kranja, Turnšek, član Kmetijske zbornice, in Mihelič, župan celjski. Zborovanje bo vodil g. Rebov, predsednik Krajevne KZ iz Teharja. V okviru tabora bo predstava »Miklova Zala« na prostem s 150 ljudmi na naraven način (s konji, vozovi, kresovanjem in godbo). Prva predstava bo v sredo pred taborom ob osmih zvečer na župnijskem travniku. Ta prireditev bo posebno veličastna, ker bo ob umetni razsvetljavi in bodo kresovi oznanjali prihod Turkov. Druga predstava bo na Vnebohod ob štirih popoldne. »Miklova Zala« bo za Vojnik na vsak način dogodek. Vabimo vse sosede, da nas ta dan obiščejo.

Loka pri Zidanem mostu. Dne 22. maja se bo vršil v Loku prosvetni tabor s celodnevni sporredom. Pri jutranjih vlakih sprejem gostov. Ob 9 sprevoz po vasi do vasi Račica, ob 10 sv. maša. Po sv. maši zborovanje. Govorili bodo govorilci iz Celja in Laškega. Po večernicah bo telovadni nastop mladine. Nastopijo člani fantovskih odsekov in dekliških krožkov, mladci, mladenke in gojenke. Na orodju nastopi orodna vrsta iz Celja. Vsa prosvetna društva, FO in DK laškega okrožja in tudi sosednje vljudo vabimo, da se tabora v čim večjem številu udeležijo. Na svidenje v lepi loški dolini!

Dopisi

Guštanj. Na gostiji posestnika Hudopisk, p. d. Miheva v Kotljah, in Jakob Angele so svatje darovali za novo bogoslovje v Mariboru 206 din. Bog plačaj! Novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Križev teden, to je od 22. maja do konca meseca, obhaja naša fara po 11 letih zopet sv. misijon, ki je že nujno potreben. Vodil ga bodo misijonarji Družbe Jezusove iz Ljubljane. Na misijon se že dalje časa vestno pripravljamo, prosimo in trkamo. Zato upamo, da nam Bog ne bo odklonil vsega uspeha. K misijonu vabimo posebno naše oddaljene sofarane iz Podvelke in Lehna, pa tudi sosede. Do takrat — se nadajamo — nam bo zasvetila že nova električna luč, ki je že vsi občani željno pričakujemo. Nova falska luč in bližajoči se misijon utegneta pregnati vse pošastno temo iz naših src in hiš, ulic, ovinkov in solidnih cest.

Troblja pri Slovenj Gradcu. Letos se je nadvse veličastno obhajal praznik sv. Florijana, zaščit-

Pravi čudeži! Našo sivkasto perilo je naenkrat dobilo belo barvo. Naša nova pomočnica mi ni dala poprej miru, dokler ji nisem dovolila, da je kupila tisto dobro terpentinovo milo Zlatorog. Nihče ne bi verjel, kaka izdatno je, kako čudovita čistilna moč je v njem, kako voljno-mehka je perilo po njem, kako lepo bela in duhteča!

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

Bazbor pri Zidanem mostu. Prosvetno društvo je 5. maja vprizorilo igro »Micka je treba močac«. Ob nabito polnih prostorih tukajšnje šole so naši vrli igralci dobro rešili svoje vloge. Zahvala za to gre naši vrli gospodični učiteljici, ki se zelo pridno udeležuje na prosvetnem polju. Zahvaljujemo se našim prijateljem za številni obiski in za darove. S tem so dali naši mladini novega poguma. Še eno željo ima naša mladina, ki je pa malo težje izvedljiva, a upanje ima. Potrkala bo na srca prijateljev in upamo, da ji bodo priskočili na pomoč, da se bo že enkrat v naši vasi postavilo poslopje, ki bo dom naše mladine, kjer si bo mladina krepila in si krajšala dolge zimske večere s koristnim delom in izpopolnjevala svojo izobrazbo. Brataška srca prosimo, da nam pridejo na pomoč!

nik in patrona tukajšnje tovarne kos. Za v zgodnji jutranji uri so pokali topiči in igrala godba. Ob sedmih je šla procesija mnogobrojnih vernikov, ki so se zbrali pri tovarni, v bližnjo Marijino cerkev, kjer je g. župnik Horvat daroval sv. mašo zadušnico za vse rajne sodelavce tukajšnje tovarne kos. Popoldne smo obiskali grob rajnega lastnika tovarne in položili nanj venec. Po tem pietetnem činu smo bili delavci pogoščeni od g. tovarnarja. Izmenjanih je bilo nekaj govorov. Veseli smo, da ima naš delodajalec toliko socialnega čuta in ga moremo staviti za zgled mnogim podjetnikom v naši okolici.

Slovenj Gradec. Učenci meščanske šole prirede v nedeljo, 22. maja, ob 16 svojo glasbeno-pevalsko in telovadno akademijo. Nastopi šolski orkester in šramel. Čisti dobiček akademije je namenjen za šolsko kuhinjo te šole. — Ponovno opozarjamo na tombolo zasebnih in trgovskih nameštencev, ki bo v nedeljo, 19. junija. Tombolake karte se dobe v vseh tukajšnjih trgovinah ter v drugih